

Самит поводом 60. годишњице потписивања Римског споразума требало је да буде више од прославе мира и јединства. На њему је формулисана „мапа пута“ после Брегзита, која треба да потврди веру у ЕУ. Шта значи такозвана Европа „у више брзина“?

Према новом, слободнијем, концепту, чланице ЕУ ће моћи да сарађују у различитим иницијативама, уколико то буду желеле, док ће, истовремено, онима које то не буду желеле, бити омогућено да одустану. У теорији, то значи да ниједна земља неће бити присиљена да потпише било који споразум, уколико процени да је он практично или идеолошки неодржив, пише Дојче веле.

Појам Европе „више брзина“ ни у ком случају није нов: јединствена валута и Шенгенски споразум део су таквог приступа. Међутим, та идеја је добила замах због недавног застоја у политици Брисела због питања одбране и миграције, питања одбране и миграције.

На фебруарском самиту у Валети, немачка канцеларка Ангела Меркел била је међу првим лидерима који су указали на могућност ЕУ „више брзина“ да би убрзо потом ту идеју подржале и друге државе оснивачи блока, које дају предност убрзаној интеграцији појединих земаља у односу на општи застој.

Међутим, овакви изгледи изазвали су страховање појединих земаља источне и централне Европе да би то могло да поткопа институције ЕУ и наметне доминацију већих чланица.

Јарослав Качињски, председник пољске владајуће Партије закона и правде, критиковао је такав потез, упозоравајући да би могао да доведе до распада ЕУ. Медији спекулишу да би Пољска могла да уложи вето на предлог.

- Качински наводи да у Европи влада хегемонија Немачке и да Меркелова инсистира на одлукама које су добре за Немачку и ни за кога другог - рекао је за DW Јакуб Вишњевски, потпредседник невладине организације ГЛОБСЕЦ и бивши амбасадор Пољске у ОЕЦД.

- Посматрано кроз ту призму, свака будућа интеграција ојачаваће тај тренд... када ће друге државе на периферији Европе бити обесправљене и лишене права као што је проток новца из Брисела кроз структурне фондове.

Ко пада у други план?

У међувремену, најновије чланице ЕУ - Бугарска, Румунија и Хрватска – изразиле су забринутост да ће бити поткопане институције ЕУ преко којих могу да врше утицај на континенту. Све три државе су уложиле огромне напоре у транзицију у демократију. Међутим, ако западноевропске економије изаберу свој план интеграције, тим државама прети опасност да имају другоразредну улогу у доношењу политичких одлука.

Међутим, сваки протест чланица из централне и источне Европе против концепта две брзине био би поражавајући по регион.

Прво, већа флексибилност само би наметнула практичнији приступ ЕУ интеграцији.

- Земље попут Аустрије и Пољске већ имају прагматичан приступ према ЕУ – каже Дина Пардициз, координатор програма у европском Савету за спољну политику.

- Оне прихватају делове који њима одговарају и занемарују оне који им не одговарају. Флексибилнија сарадња, чак и ако слаби структуру ЕУ, за њих не би била лоша – додаје она.

Друго, иако ће приступ више брзина наметнути нове облике сарадње, оне ће вероватно бити успостављена унутар актуелних споразума ЕУ, а не оснивањем нових структура.

- Државе строго воде рачуна да не износе предлоге који би могли да буду штетни – каже Пардиџиз.

(Дојче веле)